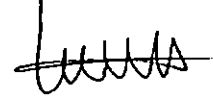


TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Mehmet ÖZHASEKİ tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim.



Ulaş KARASU
Sivas Milletvekili

Ülkemizin gündeminin deprem felaketi ve enkaz altında kalan vatandaşlarımızın kurtarılmasının olduğu Kahramanmaraş merkezli depremlerin ikinci günü olan 10.02.2023 tarihinde, seçim bölgem Sivas'ın Yıldızeli ilçesine bağlı Avcıpınar köyünde kurulmak istenen maden ocağı ve atık tesisine “ÇED gerekli değildir” kararı verilmiştir.

AVC Anatolis Resources Mad. San. Tic. A.Ş.'nin projesi olan ve “Kompleks Cevher Ocağı ve Cevher Zenginleştirme Tesisi ile Maden Atık Depolama Tesisi” adını taşıyan tesise ilişkin tanıtım dosyasına göre, tesis Avcıpınar Köyü'nün 1.192 hektar sahasının 22,96 hektarında 2 bin 600 ton/yıl kapasite ve patlatmasız açık işletme yöntemi ile ayrıca 25 hektarlık bölümünde 200 bin ton/yıl kapasite ile yeraltı işletmesi yöntemi ile olmak üzere 2 milyon 800 bin ton/yıl maden ocağı ve 70 bin 313 ton/yıl konsantre cevher tesisi yapılması planlanmıştır. Projede “kompleks cevher” denilen madenler arasında Altın (Au), Kurşun (Pb), Çinko (Zn), Bakır (Cu) ve Gümüş (Ag) bulunurken, cevher üretimi açık ve yeraltı işletme yöntemleriyle gerçekleştirilecek ve açık işletme sahasında malzeme iş makineleri ile alınacak, yeraltında ise patlatma yapılacaktır.

Ruhsat alanı içinde Kızılırmak'ı besleyen Özdere Deresi ve yan kollarından Kenözü Deresi, Alıçlık Deresi ve isimsiz kuru dereler ile pınarlar bulunmaktadır. Ayrıca maden ocağı tesisi TANAP Doğalgaz Boru Hattı'na 215 metre, 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı özelliği bulunan, eski Ermeni yerleşimi olan ve “Kilise Tepesi” adını taşıyan alana 380 metre uzaklıktadır.

Söz konusu tesis; Avcıpınar köyünde projelendirilmiş olsa da geçimini tarım ve hayvancılıktan sağlayan Sandal ve Kavak köylerini çok yakından ilgilendirmektedir. Proje alanı mülkiyet belgesi ve tapu kayıtlarına göre; şahıs, mera ve hazine arazilerinden oluşmaktadır. Arazide maden arama faaliyetlerinden yeraltı ve yerüstü su kaynaklarının zarar göreceğini belirten vatandaşlar, meralık alana yapılacak tesisin ekonomik olarak köyleri tehlikeye atacağını, tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin biteceğinden büyük endişe duymaktadır.

Türkiye genelinde ve özelde Sivas'ta telafisi mümkün olmayan kimi projeler için “ÇED gerekli değildir” kararları verildiği bilinmektedir. Sayısı her geçen gün artan bu kararların, doğayı ve yaşamı tahrip ettiği bilinirken, gerekli denetim ve incelemenin sağlıklı yapılmadığı belirtilmektedir. Son dönemde ortaya çıkan örnekler, doğal yaşamın korunması açısından kaygı vericidir.

Bu çerçevede;

1. Türkiye genelinde son 5 yılda ve yıllara göre kaç adet ÇED başvurusu olmuştur? Bu başvuruların proje türlerine göre dağılımı nedir, başvurular nasıl sonuçlanmıştır? Sivas'ta yapılan başvuru sayısı ve proje türlerine göre sonuçları nelerdir?
2. Anılan dönemde kaç "ÇED gerekli değildir" kararı verilmiştir? Sivas'ta kaç proje için "ÇED gerekli değildir" kararı verilmiştir ve bu projeler nelerdir?
3. Anılan dönemde "ÇED Olumlu" ve "ÇED gerekli değildir" kararlarıyla ilgili kaç dava açılmıştır? Dava sonucuna göre kararların kaçını iptal edilmiştir? Bu davalardan kaçını Sivas için geçerlidir?
4. Yargı kararı olmasına karşın, fiili imkansızlık vb. gerekçelerle yerine getirilemeyen durumlar olmuş mudur? Olmuş ise bu projeler hangileridir?
5. Önergeye konu, 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı özelliği bulunan bir bölgede "ÇED gerekli değildir" kararı nasıl verilmiştir? Bu durum mevzuata uygun mudur? Uygun ise mevzuattaki yeri nedir? Değil ise, bu konuda bir soruşturma açılmış mıdır? İhmal ve/veya görevi kötüye kullanma mı söz konusudur?
6. Açılmak istenen maden sahası projesinin tanıtım dosyasında maden aramada "patlatma yöntemi" kullanılacağı belirtilmiş olmasına rağmen, ocağın yapılacağı yerin 215 metre altından TANAP doğal gaz boru hattı geçtiği gerçeği dikkate alındığında bu durum nasıl açıklanabilir? Yaşanabilecek olası bir olumsuzluk halinde, bu durumdan kim ya da kimler sorumlu olacaktır?
7. Söz konusu tesiste personel, cevher ocağı ile cevher zenginleştirme faaliyetleri kapsamında kullanılacak su hangi kaynaktan sağlanacaktır? Sahada açılacak su kuyuları öngörülüyor ise yer altı ve yer üstü su kaynaklarının korunması ve çevreye etkileri açısından bu durum değerlendirilmiş midir? Sivas'ta kaç adet içme ve kullanma, kaç adet sanayi ve kaç adet sulama maksatlı kuyu bulunmaktadır? Kaç metreköplük yeraltı suyu işletme rezervi bulunurken, bunun ne kadarı tahsis edilmiş durumdadır?
8. Projenin tanıtım dosyasına göre; şirket ulaşımını köy yolu üzerinden gerçekleştirecek, günlük 95 kamyon malzeme taşınacak ve 201 arazi aracı her gün köy yolunu kullanacaktır. Ağır tonajlı araçların köy yolunda can ve mal güvenliği açısından tehlike oluşturacağı, yol platformunda bozulmalar olacağı dikkate alınarak doğalgaz boru hattı üzerinden nakliye araçlarının geçirilmesi konusunda TANAP Doğalgaz A.Ş.'den görüş alınmış mıdır? Alınmışsa içeriği nedir? Alınmamışsa, görüş alınmadan ÇED gerekli değildir kararı verilmesinin gerekçesi nedir? Projenin hayata geçmesi halinde yol denetimleri kim tarafından yapılacak, güvenliği kim ya da kimler tarafından sağlanacaktır?
9. ÇED Yönetmeliği'ne göre 25 hektar altındaki maden projelerinin ÇED sürecinden muaf tutulması hüküm altındadır. Önergeye konu tesisin ÇED sürecinden muaf olabilmek adına faaliyet yürüteceği alanını iki ayrı saha gibi göstererek bu hükümden faydalanması "denetimden kaçma taktiği" ve "hukukun etrafında dolaşma" olarak değerlendirmek mümkün müdür? Bu konuda, bakanlığınızın yapacağı bir işlem olacak mıdır? Önergenin yanıtlandığı tarih itibarıyla olmuş mudur?

10. Kanser hastalığına yol açtığı öne sürülen asbestli toprağın yoğun olduğu köylerin olduğunun bilinmesine karşın, bu duruma tanıtım dosyasında yer verilmemesine rağmen, maden tesisi için ÇED gerekli değildir kararı verilmesinin gerekçesi nedir? Bu durum dikkatlerden de kaçırılarak, kazılacak ve patlatılacak topraklarından yoğun olarak açığa çıkacak asbest ve köylülerin rahatsızlıklardan kim ya da kimler sorumlu olacaktır?